

Eenige hoofdstukken over de pathologie der tanden.

REFERAAT der voordracht gehouden door
den Heer J. E. GREVERS, voor het N. T. G.
op 11 October 1914.

De spreker wenscht zijn gehoor bezig te houden met de verkleuringen der tanden.

Deze kunnen worden onderscheiden in endo- en exogene. Ter bespreking komen thans de endogene verkleuringen.

Hunter en zijn navolgers namen proeven met meekrap-houdend voedsel aan jonge honden; het nieuwgevormd been en tandbeen namen een rose kleur aan; dus blijkt jong weefsel in staat kleurstoffen op te nemen. Ook echter vermag gevormd weefsel dit te doen, vooral roode kleur b.v. ac. arsenic. kan in enkele gevallen roodkleuring der tanden veroorzaken via de pulpa. (Gevalen als door den Heer Duijvensz vroeger beschreven laat auteur onbesproken.) Heijder heeft gevallen beschreven van een familie te Weenen, waar de kinderen periodiek een roode verkleuring der voortanden vertoonden.

De oorzaak van zulke verkleuringen kan verschillend zijn b.v. strangulatie, slag op het hoofd, slag op de tanden, pulpitis totalis (Kirk en Wedl) tengevolge van bloed-kleurstof, die in de dentinekanaaltjes treedt na het verschrompen der fibrillen. De uitbreiding der verkleuring kan ook zeer verschillen; niet alle wortels behoeven steeds gekleurd te worden, enkel kan ook de kroon en ook de tand in toto verkleurd raken.

De reden van 't verschil in kleurverspreiding over grooter of kleiner zone is gelegen in het physiologisch verhouden van de dentine buisjes b.v. wanneer wortelkanalen door

verkalking zijn geoblitereerd. Zagen we zoo'n tand door dan blijkt de kleurstof onmiddellijk aan het wortelkanaal bijna niet aanwezig; daarna volgt een intensief gekleurde zone. Echter moet men met zijn oordeel voorzichtig zijn, daar bloed slechts in een eenigszins dikke laag duidelijk herkenbaar is.

De matrix echter neemt geen kleurstof op; alleen de dentinebuisjes zijn homogeen en niet korrelig gekleurd. Cementum en glazuur blijven (blijkens experimenten van Wedl) ongekleurd door het afnemen van het lumen der buisjes.

Aan het collum en het wortelkanaal zijn de buisjes zeer sterk van uitloopers voorzien, waardoor hier sterk subfusie heerscht, tengevolge waarvan men ook sterke verkleuring waarneemt.

Spreker nam proeven hoe we kleurstoffen in tanden kunnen doen intreden b.v. met methylviolet. Dit drong niet door wel echter congorood en nigrosin. Alkanin lost op in vetten en kan buitengewoon sterke verkleuring geven.

Het blijkt, dat deze verkleuring van denzelfden aard is als in vivo geschiedt. Xylol heeft spreker ook aangewend (dit diffundeert buitengewoon sterk) en wel als oplossingsmiddel voor ethersche oliën.

Reeds Fletcher heeft met xylol gewerkt en wel als oplossingsmiddel voor „carbolsed resin.” Callahan loste colophonium op in chloroform ter impregneering van tanden met hars; dit middel wendt spreker ook aan om verweekt tandbeen te verharden. Spreker loste parafine op in xylol en voegde er een kleurstof aan toe ter contrôle; die verspreidt zich zeer gemakkelijk door het dentine van een extraheerden tand, wat b.v. Oostindische inkt niet doet als men die in het cavum brengt.

Om nu in vivo wortelkanalen te vullen gebruike men parafine opgelost in xylol (natuurlijk zonder kleurstof) met toevoeging van eucalyptol en eventueel ac. thymicum, na de wortelkanalen zooveel mogelijk te hebben uitgedroogd; in een tweede zitting geschiedt wortelvulling.

D i s c u s s i e :

De Heer Schl. B o e r m a wenscht te weten of ijzer tot de exo- of endogene kleurstoffen moet worden gerekend. Hij is geneigd tot de eerste opinie over te hellen, maar veelal wordt anders gedacht. Vele medici b.v. vreezen verkleuring der tanden ook wanneer staal in capsules wordt toegediend: het zou dan met het speeksel worden uitgescheiden. De heer G r e v e r s noemt de verkleuringen door ijzerpreparaten exogeen.

De Heer v a n d e n B r o e k vraagt of het verharden van verweekt tandbeen door chloroform-colophonium niet zeer pijnlijk is; hij herinnert zich dit uit zijn praktijk.

De Heer G r e v e r s : Niet als de chloroform wordt voorgewarmd, bovendien laat men het tandbeen ietwat vochtig.

De Heer D u i j v e n s z meent dat de pijn bij chloroform-applicatie afhangt van het lange staan der chloroform; bij lang staan scheidt zich chloor af, dat zoutzuur vormt en pijn geeft.

De Heer S a n d e r s vraagt of parafine een goed wortel-vulmateriaal is; hij heeft er niet veel vertrouwen in, daar hij resorptie meent te hebben opgemerkt.

De Heer G r e v e r s herhaalt de wijze van voorbereiding van den wortel met xylol-parafine; daarna vloeit de parafine overal na, tot in de fijnste ramificaties. Het oplossen der parafine is spreker niet bekend.

De Heer H a m e r vult reeds 22 à 23 jaar vele wortels met parafine; thans gebruikt hij de Rumpel'sche stiften, terwijl hij in de nog vloeibare parafine nog een guttapercha spits steekt.

De Heer B r u s k e ten slotte acht het toch niet onmogelijk, dat de parafine in de kanalen aan resorptie onderhevig is, daar de litteratuur ook spreekt van lacunen die in parafinedepôts bij prothese ontstaan.

Hierna wordt, met dank aan den spreker, de discussie gesloten.